

Дошкільний навчальний заклад (ясла - садок)
комбінованого типу № 229 «Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

ПРОЕКТ

співпраці закладу дошкільної освіти «Дніпряночка» та Запорізького
обласного художнього музею з національно – патріотичного виховання
дітей старшого дошкільного віку **«Від сердець народних – до сердець
дитячих».**

Творча група: Баришева Ганна Володимирівна, вихователь
Книрик Людмила Василівна, вихователь
Савченко Тетяна Андріївна, вихователь - методист

Запоріжжя – 2019

ЗМІСТ

освітньо – виховного проекту співпраці закладу дошкільної освіти «Дніпряночка» та Запорізького обласного художнього музею з національно – патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Від сердець народних – до сердець дитячих»

Зміст _____	2
I. Паспорт проекту _____	3 - 4
II. Соціальна значущість проекту. Актуальність та обґрунтування необхідності створення освітнього проекту _____	4 - 12
III. Опис освітнього проекту. Розробка етапів освітньо – виховного проекту. _____	12 - 13
IV. Методологія проекту _____	13 - 19
Додатки _____	20 - 72

Додаток 1. Перспективний план ознайомлення дітей та педагогів закладу освіти «Дніпряночка» з експонатами Запорізького обласного художнього музею.

Додаток 2. Перспективний план роботи по ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з декоративно – ужитковим мистецтвом України. Заняття в міні – музеях.

Додаток 3. Конспект майстер – класу з Н. М. Рибак.

Додаток 4. Орієнтовні конспекти занять.

Додаток 5. Опис інтерактивних ігор.

Додаток 6. Перелік дидактичних ігор.

Додаток 7. Перелік художньої літератури та картотека періодичних видань.

Додаток 8. Майстер – клас для батьків.

Додаток 9. Презентація проекту та додаткові презентації.

ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ

співпраці закладу дошкільної освіти «Дніпряночка» та Запорізького обласного художнього музею з національно – патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Від сердець народних – до сердець дитячих».

Інформаційні дані про учасників проекту:

Баришева Ганна Володимирівна - вихователь дошкільного навчального закладу (ясел – садка) комбінованого типу № 229 «Дніпряночка» Запорізької міської ради Запорізької області

Кваліфікаційна категорія: «спеціаліст першої категорії»

Книрик Людмила Василівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясел – садка) комбінованого типу № 229 «Дніпряночка» Запорізької міської ради Запорізької області

Кваліфікаційна категорія: «спеціаліст»

Педагогічне звання: «вихователь - методист»

Савченко Тетяна Андріївна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу (ясел – садка) комбінованого типу № 229 «Дніпряночка» Запорізької міської ради Запорізької області

Кваліфікаційна категорія: «спеціаліст вищої категорії»,

Педагогічне звання: «старший вихователь»

За участю Гончаренко Тамари Пилипівни – старшого наукового співробітника Запорізького обласного художнього музею, мистецтвознавця.

I. Анотація проекту.

Тип проекту: освітньо - виховний.

Учасники проекту: діти, педагоги, батьки, Гончаренко Тамара Пилипівна, старший науковий співробітник Запорізького художнього музею, мистецтвознавець.

Мета проекту: залучити дошкільників до української спадщини, до світу народного декоративно – ужиткового мистецтва шляхом співпраці педагогів закладу освіти із

Запорізьким обласним художнім музеєм; виховувати патріотизм, шанобливе ставлення до України, гордість, що ми причетні до цього народу.

Виконання проекту: 1 етап – підготовчий

2 етап – основний (практичний)

3 етап – заключний (аналітичний).

Основні заходи проекту:

- цикл різних форм методичної роботи з педагогами;
- різні види занять в міні – музеях закладу освіти, екскурсії – огляди пересувної виставки із Запорізького обласного художнього музею, проведення майстер – класів народних митців з дітьми старшого дошкільного віку та педагогами;
- робота з батьками;
- презентація проекту «Від сердець народних – до сердець дитячих».

Тривалість освітнього проекту: 1 рік (з 1 жовтня 2017 – 1 листопада 2018 р)

II. Соціальна значущість проекту.

Актуальність та обґрунтування необхідності створення освітнього проекту.

Якщо добрі почуття в дитині не виховані в дитинстві, їх ніколи не виховаєш, тому що це по-справжньому людське, формується в душі одночасно з пізнанням перших і найважливіших істин...

Василь Сухомлинський.

В концепції національно – патріотичного виховання зазначено, що серед виховних напрямків сьогодні найбільш актуальними є патріотичне і громадянське виховання. Інтеграційні процеси в Україні відбуваються на тлі сплеску інтересу і прояву патріотичних почуттів і нових ставлень до історії, культури, традицій і звичаїв українського народу. Тому нині, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості. При цьому потрібно враховувати, що Україна має древню і величну культуру та історію, загальнолюдські духовні надбання, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання дітей. Ось, чому ми вважаємо, що на даному етапі розвитку нашої держави, актуальною залишається – проблема збереження та примноження

культурної спадщини українського народу.

Освітня робота з національно – патріотичного виховання дітей дошкільного віку має бути спрямована на формування ціннісного ставлення особистості до свого народу, Батьківщини, держави, нації, а також на національну свідомість і гідність.

Творчий пошук привів нас до музейної педагогіки, засобами якої можна ефективно розв'язувати ці завдання. Сьогодні чи не найважливішими і найактуальнішими напрямками роботи в царині музейної педагогіки є духовно – моральне та громадянсько – патріотичне виховання. Як же хочеться, щоб наші вихованці виростили не духовно зубожілими, байдужими до рідної землі, а зростили справжніми патріотами, уміли берегти найкращі традиції минулого. Адже Україна з давніх давен славиться розмаїттям народних помислів.

Як і будь-яка інтеграційна галузь, музейна педагогіка — не просто сума складників, а цілком особливе, своєрідне явище. Нині музейна педагогіка – це комплексна наукова дисципліна, яка формується на поєднанні музеєзнавства, педагогіки та психології. Вона навчає музейної комунікації. Допомогти кожній дитині сприймати себе громадянином, який знає, любить свою країну (місто) і навчається цього в музеї – пріоритетне завдання музейної педагогіки.

Кожне місто України може пишатися своїми музеями історичного, етнографічного, краєзнавчого характеру. Є чим пишатися і нашому місту Запоріжжю, музеї якого, дають нам можливість ознайомитися з історією, культурою, з минулим і сучасним життям нашого запорізького краю. Але чи часто наші діти відвідують музеї? На жаль, ні. Цьому є багато причин, зокрема брак часу у батьків та несформоване вміння орієнтуватися в музейній сфері, розуміти мову музейної експозиції тощо. Долучатися до загальнонародської культури та культурних надбань свого народу слід формувати змалечку. Тому ми вирішили звернутися до працівників нашого Запорізького обласного художнього музею і допомогти нам в вирішенні проблеми ознайомлення дітей з народними промислами нашої рідної України. І цим самим збагатити їх духовний світ, зростити в дитячій душі насіння любові до рідної землі, рідного краю і сім'ї, історії та культури своєї країни, до всього, що створено працею рідних і близьких людей – тих, кого звать

співвітчизниками. Чи можна долучати дошкільнят до музею і чи можна за його допомогою навчати маленьких дітей? Щоб знайти відповідь на ці запитання, нами й було розроблено даний проект.

Аналіз, діагностика та оцінка поточного стану об'єкта проектування.

В наш час одним із найважливіших пріоритетів сучасної освіти є духовно – моральне, громадянсько – патріотичне виховання дітей, підлітків, молоді. Народна культура передає національну неповторність народу. Колектив ЗДО № 229 «Дніпряночка» м. Запоріжжя вже декілька років працює над проблемою національно – патріотичного виховання дітей дошкільного віку, значну увагу приділяє формуванню ціннісного ставлення особистості до свого народу, держави, нації, а також на національну свідомість і гідність. Поряд з цим і постає питання щодо збереження культури нації, створення умов для формування національної свідомості дошкільників, а разом з тим і особистісної культури. А все це можливе лише через пробудження в дітях відчуття приналежності до свого роду, до рідної землі. Упродовж останніх років педагоги ЗДО № 229 стали замислюватися над тим, як домогтися, щоб у дитини виникла потреба долучатися до культури українського народу? Вивчивши досвід багатьох закладів України, які працюють над питанням формування національної свідомості дошкільників, особистісної культури ми поставили перед собою завдання поглибити знання педагогів та дітей шляхом спільної роботи закладу дошкільної освіти та Запорізького обласного художнього музею, а також через створення міні – музеїв декоративно – ужиткового мистецтва. Ми зупинилися, зокрема, на декоративно – ужитковому мистецтві, а саме: косівській та опішнянській кераміці, яворівській іграшці, петриківському розпису.

Проведена заздалегідь діагностика батьків вихованців старших груп показала, що майже 90 % відсотків дітей ніколи не відвідували музею. Батьки вважають, що музеї в нашому місті знаходяться далеко від Осипенківського мікрорайону, що діти малі і їм це не цікаво, і не зрозуміло та в них на це і часу не вистачає. Діагностика поточного стану сформованості знань про культуру України, її мистецтво, зокрема про український посуд, український рушник, народну іграшку, українську кераміку у дітей старшого дошкільного віку виявила деякі недоліки, а саме:

- лише 27 % дітей володіє деякими знаннями про декоративно – ужиткове мистецтво;
- 84 % дітей не має знань про видатних майстрів України, нашого міста Запоріжжя. Крім того, аналіз стану освітньої роботи показав відсутність системи роботи у педагогів щодо формування елементарних знань про декоративно – ужиткове мистецтво в Україні у дітей старшого дошкільного віку.

Таким чином, аналізуючи отримані дані, можна стверджувати про відсутність системи роботи педагогів закладу освіти з ознайомлення дітей із культурним надбанням свого народу; не використовується потенціал музеїв рідного міста. Ми переконані, що саме музейна педагогіка забезпечить художньо – естетичне сприйняття дитиною культурного надбання українського народу, усвідомлення своєї відповідальності за його збереження, примноження та передачу надбання іншим поколінням.

Аналіз наукових досліджень, теоретичне обґрунтування визначеної проблеми, орієнтовний список науково - літературних джерел.

Згідно діючим на сьогодні програмам розвитку дитини дошкільного віку, головною є формування базису особистісної культури через відкриття їй світу в його цілісності та різноманітності. Механізмом збереження і трансляції досягнень культури є музей, привабливість якого визначається тим, що він зберігає та пред'являє людині матеріалізовані результати його творчого потенціалу. Як музей так і заклад освіти мають спільну мету: вони прагнуть виховувати почуття патріотизму, свідоме ставлення до надбань світової та вітчизняної науки і культури; розвивати мислення, творчі здібності та певні практичні навички, стимулювати творчу активність особистості тощо. У дошкільних навчальних закладах національно – патріотичне виховання дошкільників здійснюється згідно з положенням Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Листом МОН від 25 липня 2016 №1/9-396 Інструктивно – методичні рекомендації «Про організацію національно – патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах», Стратегії національно – патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки (затверджена Указом президента України від 13 жовтня 2015 року за № 580/2015), Концепції національно – патріотичного виховання

дітей та молоді (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 16 червня 2015 року за № 641), інших документів, що унормовують діяльність закладів освіти.

У Законі України «Про освіту» визначено вимоги до виховної діяльності, де серед найважливіших названі завдання патріотичного виховання. У цей складний і суперечливий час у багатьох людей зростає національна свідомість, інтерес та повага до національної культури, історії свого народу, мови.

У статті 7 Закону України «Про дошкільну освіту», зазначено про виховання у дітей любові до Батьківщини, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій та звичаїв, державної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля.

Державним стандартом дошкільної освіти є Базовий компонент дошкільної освіти. Його мета – забезпечення життєвої компетенції дитини, до змісту якої входить і поняття «бути громадянином своєї країни, патріотом свого народу».

В комплексній освітній програмі «Дитина в дошкільні роки» зазначено: «... формувати уявлення дітей про рідне місто, край, про основні пам'ятки історії і природи. Учити демонструвати уявлення про рідну країну, державні свята, знання про визначні пам'ятки національної історії України, культуру, традиції рідного краю, багатство країни й рідного краю. Дати уявлення про видатних людей рідного краю та України».

Концепцією національно – патріотичного виховання дітей та молоді, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. №641, окреслено завдання з формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо народу, готовності до виконання громадського й конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Для підвищення якості дошкільної освіти, забезпечення її сталого інноваційного розвитку педагогічним колективам дошкільних навчальних закладів рекомендується спрямувати свою діяльність на

національно – патріотичне виховання у контексті розвитку духовного потенціалу особистості дитини дошкільного віку. Одним із ефективних сучасних засобів формування соціально активної особистості, стимулювання її творчої активності та інтелектуального розвитку є музейна педагогіка. У Законі України «Про музеї та музейну справу», прийнятому 29 червня 1995 року, йдеться про те, що «...музеї як культурно-освітні та науково-дослідні заклади призначені не тільки для вивчення, збереження та використання пам'яток матеріальної і духовної культури, але й для залучення громадян до надбань національної і світової історико-культурної спадщини».

Уперше поняття «музейна педагогіка» було сформовано та введено в науковий обіг на початку ХХ століття в Німеччині. Вплив музейної діяльності на розвиток та становлення особистості досліджували німецькі вчені А. Ліхтварк, А. Рейхвен, Г. Фрейденталь. В 1913 року на конференції «Музей як освітній та виховний заклад» у Мангейму А. Ліхтварком було запропоновано новий підхід до відвідувача музею як до учасника діалогу. Вітчизняні науковці визначають музейну педагогіку як поняття, що відображає новий етап у реалізації освітньо – виховного потенціалу музею, нову галузь педагогічної науки, що має міждисциплінарний характер, перебуваючи на «перехресті» музеєзнавства, соціальної педагогіки та педагогіки дозвілля. Особливий внесок у музейну педагогіку зробив А. Бакушинський. На межі 1910–1920-х р., він визначив і науково обґрунтував значення мистецтва в духовному, інтелектуальному та естетичному розвитку дитини. М. Ю. Юхневич, Ж. Піаже, Е. Г. Ванслова зробили висновок про те, що музейна педагогіка допомагає дитині «проживати різноманітні ролі»: екскурсовод, художник, учений, осягати систему людських цінностей, устрій світу і одночасно розширювати свої знання. Кожен музей – професійний чи створений при дошкільному закладі може сприяти реалізації патріотичного, гендерного, сімейно – родинного, естетичного, морального, народознавчого, правового виховання.

Список науково-літературних джерел.

1. Закон України «Про дошкільну освіту», ст.7.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні/ наук. керівник Богуш А.М.-

Видавництво МЦФР 2012.

3. Комплексна освітня програма «Дитина в дошкільні роки» / автор. Колектив; наук. Керівник К.Л. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2016.

4. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно – патріотичного виховання дітей дошкільного віку / О.М. Каплуновська, І.І. Кичата, Ю.М. Палець; за наук. Ред. О.Д. Рейпольської. – Тернопіль: Мандрівець, 2017.

5. Богуш А.М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: Підруч. Для ВНЗ/ А. Богуш, Н. Гавриш. – К., Слово 2008. 8.

6. Богуш А.М. Українське народознавство в дошкільному закладі // А.М. Богуш, Н.В. Лисенко. – К., Знання 2002.

7. Главацька Ю. Малюк у світі музею // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - №4. 10.

8. Канюк І. Міні-музеї у дитячому садку.// Палітра педагога. – 2009. - №5.

9. Фактор Л. Розмаїття засобів музейної педагогіки в роботі з дошкільниками. // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. - № 12. – с.46.

10. Шаповал Л. Формування національної свідомості дошкільників засобами музейної педагогіки. //Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - №4. – с.11.

11. Шевченко Т. Музей у дошкільному навчальному закладі. // Вихователь – методист дошкільного закладу. – 2009. - №4. – с.17.

12. Шевчук А. Творче осмислення дитиною світу культури. // Вихователь – методист дошкільного закладу. – 2012. - №12. – с. 4.

13. <http://www.artmuseum.kr.ua>

14. . <http://www.obrazpress.ru>

Аналіз матеріально – технічного, правового забезпечення для реалізації освітнього проекту.

Програма освітнього проекту передбачає охоплення наступних складових:

- *методичне забезпечення*: розробка методичних рекомендації для вихователів та батьків; конспекти занять, бесід; екскурсії; творчі зустрічі педагогів та дітей з народними умільцями, які проводять для дітей та педагогів, майстер-класи з навчання декоративному розпису, ліпленню з глини; сценарії свят, розваг; залучення дітей та їхніх батьків до відвідування музеїв;

- *матеріально-технічне забезпечення*: презентації; відео матеріали; дидактичні та інтерактивні ігри; наочний матеріал; оформлення папок для батьків, педагогів «Петриківський розпис», «Народні умільці»;

- *ресурсне забезпечення*: пересувні виставки до закладу освіти із Запорізького обласного художнього музею; презентації: «Міні – музей в дошкільному закладі», «Гончарство в Україні», «Український національний одяг», «Вишиванка, моя вишиванка», «Народна іграшка», «Опішнянський посуд». Створені умови для інформаційно – освітньої роботи з батьками: працює сайт (<https://dnz229.jimdo.com>), на якому висвітлюються всі заходи з національно – патріотичного виховання. Навчально – виховний процес забезпечений сучасними технічними засобами: комп'ютером, мультимедійним обладнанням. В закладі освіти в окремому приміщенні створено краєзнавчу вітальню, де проводяться різноманітні виставки народних промислів України, в якій приймають участь батьки вихованців. В кожній групі закладу освіти створений міні – музей за тематикою: «Народна вишивка», «Український народний посуд». «Гончарство», «Українські народні іграшки», «Косівська та Опішнянська кераміка», «Петриківська квітка», «Диво писанка». Ці міні – музеї дають можливість вихователям, після огляду пересувних виставок Запорізького художнього музею, продовжувати ознайомлювати дітей з українськими народними ремеслами, з їх історичними витоками і сучасним використанням, прилучати до культури минулого свого народу, прищеплювати зацікавленість до вивчення витворів українських майстрів (гончарів, художників);

закріпити знання про різноманітні види розписів декоративно – ужиткового мистецтва: петриківського, косівського, опішнянського, яворівського.

Таким чином, аналіз ресурсного забезпечення дає нам потенційні та правові можливості реалізувати освітній проект у практиці роботи.

III. Опис освітнього проекту.

Розробка етапів освітньо – виховного проекту.

Тип проекту: освітньо – виховний

Учасники проекту: діти, педагоги, батьки, Гончаренко Тамара Пилипівна, старший науковий співробітник Запорізького художнього музею, мистецтвознавець.

Мета проекту: залучити дошкільників до української спадщини, до світу народного декоративно – ужиткового мистецтва шляхом співпраці педагогів закладу освіти із Запорізьким обласним художнім музеєм; виховувати патріотизм, шанобливе ставлення до України, гордість, що ми причетні до цього народу.

Реалізація мети передбачає виконання таких завдань:

- формувати образ музею як зберігачу предметів культурно – історичного значення;
- прищеплювати активний інтерес до художнього музею як храму мистецтв;
- дати уявлення про високу народну культуру українського народу, про споконвічне прагнення українців до краси;
- розвивати здібності щодо ціннісного ставлення до витворів мистецтва, формувати художній смак;
- виховувати емоційне сприймання народної іграшки, предметів побуту, виробів народних майстрів;
- познайомити з видами традиційного мистецтва, його своєрідною мовою та орнаментами;
- мати уявлення про предмети народного декоративно – ужиткового мистецтва, їх використання в повсякденному житті;

- проводити в міні – музеях закладу освіти різні види занять, які б сприяли залученню дітей дошкільного віку до зацікавленості особливостями національної культури;
- продовжувати проводити збір необхідних матеріалів на підставі вивчення літератури та інших джерел;
- познайомити дітей та педагогів з експонатами Запорізького обласного художнього музею, а саме: декоративно – ужитковим мистецтвом України (косівською та опішнянською керамікою, яворівською іграшкою, петриківським розписом, народною картиною та витинанкою);
- познайомити дітей та педагогів з народними майстрами живопису та гончарями шляхом проведення майстер – класів;
- залучити батьків до активної взаємодії у вихованні народної культури у дітей, розширити їх уявлення про історію та традиції українського народу;
- провести екскурсії для вихованців, батьків та педагогів до Запорізького обласного художнього музею.

Очікувані результати:

- підвищення теоретичних та практичних знань педагогів про декоративно – ужиткове мистецтво України;
- сформованість у педагогів знань, вмінь й навичок використання можливостей міні – музеїв у педагогічній діяльності;
- захопленість дітьми старшого дошкільного віку творчістю народних майстрів;
- бажання дітей займатися народним мистецтвом (малюванням, ліпленням);
- тісна співпраця зі Запорізьким обласним художнім музеєм;
- підвищення національної та духовної культури батьків.

IV. Методологія проекту.

Основні етапи та напрямлення реалізації мети проекту:

1 етап – підготовчий.

На даному етапі проводилося:

- анкетування педагогів та батьків;

- віртуальна екскурсія «Крокуючи Запорізьким художнім музеєм» для педагогів та батьків (екскурсовод Гончаренко Т.П.);
- вивчення методичної літератури;
- проведення семінару – практикуму на тему: «Краєзнавство в дошкільному закладі. Ознайомлення дошкільнят з художньо – прикладним мистецтвом України»;
- ділова гра на тему: «Використання міні – музеїв у народознавчій діяльності дошкільного навчального закладу»;
- педагогічна рада за участю Гончаренко Т.П., старшого наукового співробітника Запорізького художнього музею, на тему: «Плекаймо рідне»;
- відбір та систематизація матеріалу для проведення проектної діяльності.

II етап – практичний: реалізація проекту.

1.Робота з педагогічними кадрами:

№	Заходи по реалізації проекту	Назва
1	Творча екскурсія до Запорізького обласного художнього музею.	Виставка картин заслуженої майстрині України Наталії Михайлівни Рибак.
2	Майстер – клас	«Техніка нетрадиційного малювання» (косівська та опішнянська кераміка, яворівська іграшка)
3	Майстер – клас для вихователів із заслуженою майстринею України з петриківського розпису Н. М. Рибак	«Петриківська квітка»
4	Майстер – клас для дітей та вихователів	«Ліпимо разом»

	народного гончаря О. М. Гаркавченко	
5	Консультації	- «Краєзнавчий музей як осередок виховання любові до рідного краю». - «Школа маленького екскурсовода – середовище для формування музейної культури старших дошкільників». - «Організація міні – музеїв в ДНЗ».
6	Аналіз проблемних ситуацій	- Як залучити батьків до відвідування музеїв? - Вирішення виховних і освітніх завдань засобами музейної педагогіки у різних освітніх галузях
7	Складання інтелектуальних карт	Визначення змістовного наповнення міні – музеїв народознавчого спрямування, як от міні – музею кераміки, вишивки, писанки.
8	Самостійне проектування.	- Робота із самоосвіти педагогів - Проектування освітньо – виховної роботи з дітьми.
9	Методичні розробки	- Конспекти занять, картотека дидактичних та інтерактивних ігор. - Методичні рекомендації для педагогів.

2.Робота з дітьми:

№	Заходи по реалізації проекту	Назва
1	Екскурсії – огляди пересувних виставок із Запорізького обласного художнього музею (Гончаренко Т.П.)	«Чарівний світ Марії Примаченко» «Петриківська квітка» «Козацькому роду нема переводу» «Український національний одяг» «Український рушник» «Українські ляльки, іграшки - забавки»

		<p>«Українські гончарі»</p> <p>«Народна картина й витинанка»</p> <p>«Диво – писанка»</p> <p>«Ярмарок народних майстрів»</p> <p>«Запорізький художній музей – скарбниця українського мистецтва»</p>
2	Інтегровані та комплексні заняття	<p>«Опішнянський посуд»</p> <p>«Куманець»</p>
3	Різні види занять в міні - музеях	<p>- Школа маленького екскурсовода «Керамічний дивограй»</p> <p>«Екскурсія до міні – музею керамічних виробів»</p>
4	Бесіди з дітьми	<p>-«Золоті руки народних майстрів»</p> <p>-«Петриківський розпис»</p> <p>-«Великі майстри - гончарі»</p> <p>-«Народна іграшка»</p> <p>-«Вишиванка – душа народу»</p> <p>-«Кераміка. Косів»</p> <p>-«Народна яворівська іграшка»</p> <p>-«Витинанка»</p>
5	Ігрова діяльність: Дидактичні ігри Інтерактивні ігри	<p>«Символи – знаки на посуді»</p> <p>«Зробимо посуд для свого музею»</p> <p>«Створи опішнянський візерунок»</p> <p>«Ми гостей зустрічали, різний посуд виставляли»</p> <p>«Добери подарунки для малят», «Що зайве», «Прикрасимо опішнянський посуд»</p>
6	Творча діяльність	<p>-Розфарбовування розмальовок «Українська іграшка -забавка», «Народний посуд».</p> <p>-Малювання українських народних іграшок</p> <p>- Створення візерунків</p> <p>- Ліплення орнаментів.</p>

		- Складання пазлів - Вирізування витинанок
7	Гурткова робота «Умілі рученята» (паперопластика)	Орнаментальні стрічки – Петриківський розпис «Калинова стрічка» -«Прикрасимо тарілочку» (опішнянський посуд) -«Косівська пташка» -«Пасхальне яйце» -«Коник» (яворівська іграшка)
8	Перегляд відео - презентацій	-«Гончарне ремесло», «Яворівська іграшка» -«Петриківка», «Опішнянський посуд»
9	Мовлення дітей	-Читання художньої літератури -Розгадування загадок про народні ремесла -Складання описових розповідей про предмети декоративно – ужиткового мистецтва: посуд, народну іграшку, український національний одяг.
10	Конкурси	- «Ми українці – найкращі умільці: народні ремесла». - На кращій міні – музей декоративно – ужиткового мистецтва.
11	Виставки	- «Митці запорізького краю» - «Українські народні промисли» - «Вишиванка, моя вишиванка» - «Диво – писанка»

3.Робота з батьками

№	Заходи по реалізації проекту	Назва
1	Анкетування	Народне мистецтво України.
2	Загальні батьківські збори	«Мистецтво взаємодії з батьками в питанні національно – патріотичного виховання дітей»
3	Дні відчинених дверей	- «Моя щаслива родина». Виховання громадянсько

		– патріотичних почуттів у дітей. -«Український дивоцвіт» -Майстер – клас на тему: «Ця диво - писанка»
4	Виставка сімейних реліквій	-«Ми українці – народні умільці!»
5	Конкурс спільних творчих робіт з дітьми	«Народні ремесла Запорізького краю»
6	Майстер – клас	«Розмалюймо писанку разом».
7	Відвідування Запорізького обласного художнього музею	Виставка робіт заслуженої майстрині України Наталії Михайлівни Рибак

III етап – заключний (аналітичний)

Аналіз результатів роботи. Очікувані результати.

Працюючи над проектом співпраці закладу дошкільної освіти «Дніпряночка» та Запорізького обласного художнього музею з національно – патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Від сердець народних – до сердець дитячих», ми змогли переконатися, що екскурсії – огляди пересувних виставок, різноманітна робота з дітьми в міні – музеях закладу освіти, дозволили вихователям зробити слово «музей» звичним і привабливим для дітей. А різні форми роботи в них сприяли розвитку мовлення, уяви, інтелекту, емоційної сфери дитини. Дошкільнята старших груп, в яких працювала «Школа маленького екскурсовода», проводили екскурсії для молодших дітей закладу освіти, намагалися звернути увагу малюків на чарівну, неповторну красу Яворівської іграшки, Косівської та Опішнянської кераміки, Петриківського розпису. Головне те, що ми досягли своєї мети: як і під час роботи над проектом, так і після нього. Батьки вихованців стали відвідувати музеї міста, а діти потім нам із радістю про це розповідали. Крім того, батьки вихованців стали активнішими під час проведення виставок, конкурсів, а ще допомагають нам поповнювати міні – музеї та краєзнавчу

вітальню закладу освіти предметами декоративно – ужиткового мистецтва нашої рідної України.

Хочемо зазначити, що значно підвищився теоретичний та практичний рівень знань педагогів про декоративно – ужиткове мистецтво України. Діти захопилися творчістю народних майстрів Н.М. Рибак та О.М. Гаркавченко. З великим бажанням займаються народним мистецтвом в закладі освіти та вдома: малюють, ліплять, вирізують витинанки. Педагоги закладу освіти тісно співпрацюють із Запорізьким художнім музеєм і в цьому навчальному році. Крім того, у вихователів сформувались знання, вміння й навички щодо використання можливостей міні – музеїв у педагогічній діяльності. Підвищилась національна та духовна культура батьків. Як показав зріз, ми досягли певних позитивних змін:

1. Наші діти краще стали розумітися на культурі України, її мистецтві, зокрема українському посуді, народній іграшці, українській кераміці - 85 %
2. Підвищився рівень художньо – естетичного ставлення до музейних експонатів – 80%
3. Діти познайомилися з народними майстрами Н. М. Рибак та О.М. Гаркавченко. У них підвищився рівень знань про видатних майстрів України та нашого міста Запоріжжя – 82%.

Результати повторної діагностики були вище на 45%, що дозволило нам зробити висновок, що співпраця педагогів закладу освіти із Запорізьким художнім музеєм принесла вагомий вклад в оволодінні дітьми уявленнями про предмети народного декоративно – ужиткового мистецтва, їх використання в повсякденному житті і сприяло подальшій роботі з національно – патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Проаналізувавши знання дітей, ми можемо зробити висновок, що створені в закладі освіти міні – музеї, насправді, стали джерелом формування пізнавального інтересу, національної свідомості, духовного розвитку не тільки дітей, а й батьків.

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН

**ознайомлення дітей та педагогів закладу освіти «Дніпряночка»
з експонатами Запорізького обласного художнього музею**

Розробила: Т.П. Гончаренко, старший науковий співробітник Запорізького обласного художнього музею, мистецтвознавець.

№	Тема	Дата проведення	Форма проведення
1	Чарівна квітка Марії Примаченко	вересень	екскурсія
2	Петриківський квітка		майстер - клас
3	Козацькому роду – нема переводу	жовтень	екскурсія
4	Дивовижний народний посуд		майстер - клас
5	Українські гончарі	листопад	екскурсія
			майстер - клас
6	Народна іграшка		екскурсія
7	Українські ляльки, іграшки-забавки	грудень	майстер - клас
8	Зимовий Миколай, до діток завітай!		екскурсія
9	Український рушник.	січень	екскурсія
10	Краса українського одягу	лютий	екскурсія
11	Народна картина й витинанка.	березень	майстер - клас
12	Мама-Берегиня.		екскурсія
13	Диво-писанка.	квітень	майстер - клас

14	Рідні орнаменти-обереги.		екскурсія
15	Український дивосвіт.	травень	майстер - клас
16	Ярмарок народних майстрів.		екскурсія
17	Запорізький художній музей - скарбниця українського мистецтва.	вересень	екскурсія
18	Зустріч із заслуженою майстринею с. Петриківки Н.М. Рибак	жовтень	майстер – клас
19	Зустріч з народним майстром глиняної іграшки О. М. Гаркавченко	листопад	майстер – клас

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН

**ознайомлення дітей 6 року життя з декоративно – ужитковим мистецтвом
України. Заняття в міні – музеях.**

вересень			
Петриківський розпис	<i>Тема: «Продовжу- ємо ознайомлюватися з народними ремеслами»</i>	<i>Аплікація. Тема: «Кошик для ягід калини»(виготов- лення кошика з з паперу. Оздоблення йо- го візерунком)</i>	<i>Малювання. Тема: «Прикраси для дівчаток»(малюванн прямих та хвилястих лі- ній, які утворю- ють новий елемент «бігунець» з ягід та рогозинок»</i>
жовтень			
Петриківський розпис	<i>Ліплення. Тема: «Віночки та стрічки» (ліплення елемен- тів візерунка (ягідки, листя) на стрічках</i>	<i>Аплікація. Тема: «Рушничок для немовлят» (ритмічне розташування елементів візерунка на основі)</i>	<i>Малювання. Тема: «Колоски для бабу- сі» («зернятко», «колосок», симетрична побу- дова композиції)</i>
листопад			
Гончарство (посуд) Опішне.	<i>Ліплення. Тема: «Мисочка з крапками</i>	<i>Аплікація. Тема: «Прикрасимо тарілочку»</i>	<i>Малювання. Тема: «Глечик» (прикрашення</i>

		(вирізування та наклеювання елементів опішнянського розпису)	готових форм елементами розпису)
грудень			
Кераміка. Опішне	<i>Ліплення. Тема:</i> «Посуд для ляльки» (миски, макітри, глечики, куманці. Ліплення стрічковим способом)	<i>Аплікація. Тема:</i> «Прикрасимо куманець» (елементи опішнянського орнаменту: ягідки, сердечко, підкови, зубчики)	<i>Малювання. Тема:</i> «Чарівний коник» (елементи опішнянського орнаменту: гілочка, метелик, накладання однієї фарби на другу»
січень			
Народна Яворівська іграшка	<i>Тема:</i> «Походження народної іграшки (ознайомлення із походженням українських іграшок; порівняння традиційних іграшок із сучасними)	<i>Аплікація. Тема:</i> «Візочок» (оздоблення візерунками яворівського орнаменту)	<i>Малювання. Тема:</i> «Козачка» (візерунки – лінії, чотирипелюсткова квітка, мазок – крапка)
лютий			
Кераміка. Косів	<i>Ліплення. Тема:</i> «Пташка» (барельєф, сітчатий орнамент)	<i>Аплікація. Тема:</i> «Пташка на баклазі» (оздоблення візерунками	<i>Малювання. Тема:</i> «Косівська пташка» (орнаменти та кольори для

		косівського орнаменту)	косівської кераміки)
березень			
Витинанка	<i>Тема:</i> «От зроблю витинанку» (розповідання про техніку витинання, виготовлення витинанок за допомогою педагога)	<i>Аплікація. Тема:</i> «Витинанка. Голуби» (вирізання у техніці українсь- кої витинанки)	<i>Малювання. Тема:</i> «Зробимо ескіз до витинанки» (створення ескізу витинанки на аркуші паперу)
квітень			
Писанкарство	<i>Тема:</i> «Знайомство з писанками Н. М. Рибак)	<i>Аплікація. Тема:</i> «Диво – писанка» (елементи петриківського розпису)	<i>Малювання. Тема:</i> «Сяють наші писанки, як весняні квіточки» (прикрашення за вибором дитини)
травень			
Український дивосвіт. Вишивання.	<i>Ліплення. Тема:</i> «Декоративна пластина» (створення образу за допомогою наліпку)	<i>Аплікація. Тема:</i> «Краса рідного краю» (виконання декоративної аплікації за мотивами виши- тих картин)	<i>Малювання. Тема:</i> «Червоне – то любов, а чорне – то журба» (творча робота)

Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок)
комбінованого типу № 229 «Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

Майстер – клас
«Петриківська квітка»
заслуженої майстрині народної творчості України,
лауреата премії ім. Д. Щербаківського,
нагородженої орденом княгині Ольги III ступеню,
співробітника Центру народного мистецтва «Петриківка»
Наталії Михайлівни Рибак,
для дітей старшого дошкільного віку дошкільного навчального
закладу (ясел – садка) комбінованого типу № 229 « Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

Підготувала:
Книрик Людмила Василівна,
вихователь ДНЗ № 229
«Дніпряночка»

Актуальність.

В концепції національно – патріотичного виховання зазначено, що серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними є патріотичне виховання, як стрижневе, основоположне, що відповідає нагальним вимогам сучасності, так і закладає основи для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть державу як запоруку власного особистісного розвитку. Інтеграційні процеси в Україні відбуваються на тлі сплеску інтересу і прояву патріотичних почуттів і нових ставлень до історії, культури, традицій та звичаїв українського народу. При цьому потрібно враховувати, що Україна має древню і величну культуру та історію, загальнолюдські духовні надбання, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання дітей. Ось, чому ми вважаємо, що на даному етапі розвитку нашої держави актуальною залишається проблема збереження та примноження культурної спадщини українського народу.

Сучасне народне декоративно - ужиткове мистецтво України — це частина соціальної культури. Людина є центральною фігурою у світі культури, адже вона і творить, і транслює, і споживає культурні цінності. Засвоєння культурних надбань починається вже від народження і передбачає розвиток духовно – практичних здібностей особистості. Починаючи з раннього дитинства, ми відкриваємо малюкам світ культури, для того, щоб кожна дитина розвивалася, реалізувалася і самовизначалась як особистість, ознайомлюючись з надбаннями матеріального та духовного світу, набуваючи навичок помічати корисне і прекрасне, долучаючись до його створення. Ціннісне значення декоративно - ужиткового мистецтва в українській культурі полягає в тому, що воно є складовою національно – патріотичного виховання, є могутнім потенціалом духовності, яка благотворно впливає на формування світогляду, емоцій дітей, почуттів належності до свого народу й держави.

У наш час, зберігаючи тісний зв'язок із традиціями народної творчості минулого, воно набуває нового змісту, нових якостей і рис сьогодення.

Саме таким є чарівний і неповторний, автентичний петриківський розпис. Саме він, дійсно, є одним з унікальних проявів української художньої культури, яка йде корінням у глибини історії, створеної протягом століть працею і талантом наших предків та сучасників. Близьче познайомившись з чудом людського творіння – Петриківкою, ми назавжди закохалися у казкові «мазки», «квіточки», «стеблинки» та у надзвичайно - яскраві кольори цього розпису.

Захоплюючись народним мистецтвом, ми занурюємо своїх вихованців у чарівний, неймовірно красивий світ Петриківки, навчаємо їх не тільки насолоджуватися красою народного мистецтва, а й прагнути долучатися до художньо – творчої діяльності. Звичайно ж, найдієвішим методом залучення дітей дошкільного віку до декоративно – ужиткового мистецтва, ми вважаємо, що є проведення майстер – класів народними митцями. Пропонуємо переглянути конспект майстер – класу від заслуженого майстра народної творчості України, лауреата Премії імені Данила Щербаківського, нагородженої орденом княгині Ольги III ступеня, Наталії Михайлівни Рибак, який вона провела в нашому закладі освіти з дітьми старшого дошкільного віку. Ігрова форма, жваве обговорення мистецьких творів, веселі ігри та творчі експерименти, які використала майстриня, сприяли активному формуванню творчих здібностей та інтересів, пробудженню почуттів до естетичного сприймання краси природи і мудрості людської душі.

Лине час, змінюються покоління, а в народі завжди були і будуть народжуватись ті дивовижні самородки, чиї талановиті руки дивували, дивують й дивуватимуть надзвичайною майстерністю. Наталія Михайлівна Рибак із задоволенням передає свій досвід, свою майстерність нашим дітям, і соковиті яскраві квіти майорять на картинах наших вихованців та прикрашають інтер'єр закладу освіти. Петриківка – душа України. Пропонуємо і Вам зануритися в чарівний, неповторний, яскравий, казковий світ Петриківського розпису, популяризувати його та сприяти формуванню іміджу України, як держави, яка

багата на народних майстрів і яка завдяки їм прославилась на весь світ.

Мета: продовжити знайомити дітей з багатством і різноманітністю видів петриківського розпису, його символічним значенням. Удосконалювати прийоми виконання дітьми декоративних елементів, основ композиції та колірних поєднань. Формувати емоційно – ціннісне ставлення до культурної спадщини рідного народу. Розвивати естетичний та художній смак, творчі здібності, образне мислення. Виховувати: повагу до народних майстрів, які своїми досягненнями вносять вагомий вклад в розвиток українського мистецтва; духовно багату особистість, любов до прекрасного, наполегливість у досягненні результатів своєї діяльності.

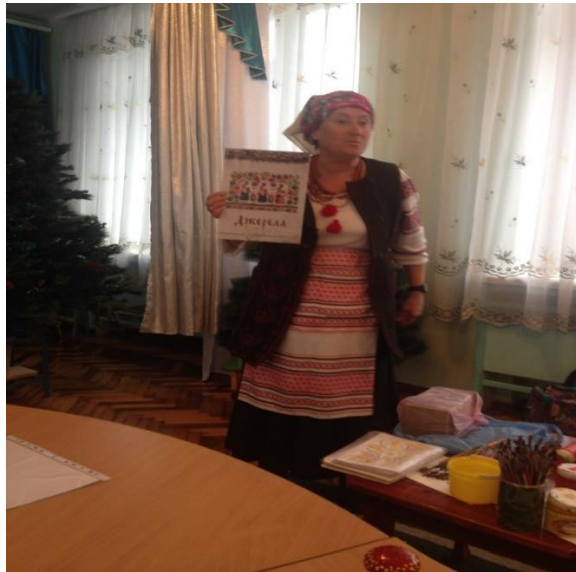
Попередня робота: огляд пересувної виставки Запорізького обласного художнього музею «Петриківський дивоцвіт»; перегляд слайд – презентацій «Майстри Петриківки», «Петриківське диво»; заняття - подорож в міні – музеї «Мистецтво петриківського розпису», розглядання репродукцій картин петриківських митців, зокрема Н.М. Рибак, читання творів українських поетів, дидактичні, інтерактивні та словесні ігри.

Обладнання: листівки, гуаш, пензлі різних розмірів, ємність для води, серветки, палітра, клей ПВА, мастихін (у майстрині), мольберти.

Форма організації майстер – класу: міні – лекція, практична робота.

Очікувані результати: діти закріплять прийоми малювання елементів петриківського розпису та отримують позитивні емоції від спілкування з народною художницею Наталією Михайлівною Рибак.

Хід майстер – класу.

1. Підготовчо – організаційний етап.

Вихователь читає вірш – загадку Неоніли Гуменюк «Петриківський розпис»

Усьому світу він відомий,

Його зустріти всюди можна,

Грає палітрою природа,

Це витвір нашого народу

З села на заході держави,

Розписують ним чаші й вази,

Не сплутаєш його ні з яким.

Лиш тут так вміють малювати

Тарілі й інший гарний посуд,

А це ж бо...(Петриківський розпис). *Відгадують діти.*

Діти, на нас сьогодні чекає цікава зустріч, про яку ми не могли навіть мріяти. До нас, на наше запрошення, завітала заслужена майстриня народної творчості України Наталія Михайлівна Рибак. Давайте привітаємо її дружними оплесками.

Майстриня.

Доброго дня діти, я дуже задоволена тим, що ви запросили мене до себе в садочок. Мене звать Наталія Михайлівна Рибак, я художниця, яка малює петриківські орнаменти. Я знаю, що ви вже знайомі з цим мальовничим розписом.

Вам подобається малювати петриківські візерунки? *(відповіді дітей)*

А ви знаєте, чому його називають саме петриківським? *(відповіді дітей)*

Ви молодці, дуже багато знаєте, а зараз покажу вам, як я малюю петриківські квіти, як їх малюють справжні художники і, звичайно, ж буду навчати вас. Ви зараз створите кожен свій орнамент, і подивитесь, що всі ви розумні та здібні діти, і у вас вийде дуже гарно.

Сьогодні ми будемо малювати петриківський орнамент, але мені б дуже хотілося, щоб ви знали що петриківський розпис це не просто тільки квіточки, листочки, ягідки, а це символи нашого народу, які передаються з покоління в покоління. Це не просто мистецтво, а мистецтво, яке існувало, на дуже великій території, приблизно, як Дніпропетровська область і дожило до нашого часу. І не тільки дожило, а й стало дуже популярним в нашій країні та за кордоном.

Сьогодні до вас я завітала, як художниця, але раніше художників не було зовсім у Петриківці, тому що, кожна господиня до кожного свята білила свою хату, а потім розписувала, тобто розмальовувала. Вміли малювати всі, і при цьому використовували природні матеріали: відвари трав, ягід, кольорову глину. Кожна господиня придумувала свій сюжет і кожного разу його змінювала. Всі хати були дуже гарні, неповторні. Тих, хто не прикрашав своє житло орнаментами у селі не

поважали. До них навіть не заходили в гості, не віталися з ними, оскільки вважали їх лінивими, не моральними людьми.

Головний символ у Петриківці – квітка. Вона символізує пишну придніпровську природу. Мальви, півонії, айстри та польові квіти - із реальних квітів. А ще ми, художники, вимальовуємо надзвичайні неіснуючі вигадані нами квіти.

Розпис виконуємо різними інструментами (*майстриня знайомить дітей з ними*)

2. Практичний етап.

Майстриня. Тож давайте почнемо ближче знайомство з чарівними мотивами Петриківки. Я для вас заготовила листівки, але фарби ви будете готувати і розводити самі. Для цього я беру ось такий інструмент, який називається мастихін. Він дуже цікавий тим, що ним можна взяти буквально одну крапельку водички і розвести фарбу необхідної консистенції, так щоб вона була густотою, як сметанка. А ви, дітки будете розводити фарби на палітрі, яка у вас на столах. Але для початку треба придумати, що ви будете малювати, тобто намітити композицію. Петриківський розпис цікавий тим, що цей малюнок можна намітити просто фарбою, не використовуючи олівці.

Наталія Михайлівна показує малюкам, як це вона робить. Дітям надається можливість подумати, пофантазувати і створити кожен свій підмалювок.

Порада від майстрині: обов'язково притримувати листівку лівою рукою.

Для чого? (відповіді дітей). Фарба прилипнути, і зіпсувати малюнок.

може

А зараз я вам розповім ще про один прийом малювання – це малювання пензликом з кошачої шерсті.

Розповідь майстрині про різні пензлики.

Кішечок ніхто не ображає, з нею домовляються, тобто ведуться дипломатичні переговори, щоб вона дозволила у себе під лапкою вистригти трішечки шерсті.

Діти, як ви думаєте чому під лапкою? *(відповіді дітей)*. Тому, що під лапкою не видно, а ще й тому, щоб киці було не холодно і не соромно. Можна вистригти і на спинці, але тоді кішечка буде не красива, а ми цього не можемо допустити. Пензликом з кошачої шерсті ми будемо малювати тоненькі лінії, і вони у нас будуть дуже гарні. Якщо фарба підсихає, то треба капнути трішечки водички. Але, хочу вас попередити, що з водичкою треба бути дуже обережними. Хоч вона і наш помічник, але якщо додати більше води, фарби розтечуться і зіпсують малюнок.

Наталія Михайлівна показує дітям як вона створює композицію з квітів.

Майстриня. Я вам показала, як малювати композицію. А тепер кожен з вас теж стане майстром і намалює свою власну роботу і стане її автором. Тому ви можете використовувати прийоми, які я вам показала, а композицію придумувати свою.

Вихователь проводить з дітьми пальчикову гімнастику; в повітрі промальовують пензликом різні мазки, та вчаться ставити вертикально пальчик, для зображення ягідок.

Діти працюють із захопленням, і зацікавленням, дуже старанно вимальовують цибулинку, листя, а майстриня підходить до кожної дитини і дає свої безцінні поради.

Майстриня. Дітки, я вас попереджую, що у вас будуть квіти у всіх різні, тому, що кожен з вас має абсолютно свій характер, свою індивідуальність, свою творчість, тому і композиції будуть абсолютно різні.

3. Підсумковий етап.

Завершивши роботу, діти з гордістю демонстрували свої шедеври декоративного малювання, ділились своїми враженнями, розповідали, що їм сподобалось, що не вдавалось, який корисний досвід придбали, та щиро дякували Наталії Михайлівні за її досвід та знання, які вона передає молодому поколінню. Художниця похвалила їх, сказала що, кожен малюк дуже талановитий, але щоб досягти успіхів у малюванні, треба багато тренуватись. І вона висловила сподівання на те, що її майстер – клас залишиться надовго в пам'яті діточок, і що в майбутньому хтось із них стане видатним художником.

Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок)
комбінованого типу № 229 «Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

КОНСПЕКТ

інтегрованого заняття для дітей старшого дошкільного віку
«ОПШНЯНСЬКИЙ ПОСУД»

Підготувала: Л.В. Книрик
вихователь.

Запоріжжя - 2018 р

Тема. Знайомство з народним декоративно – ужитковим мистецтвом.

Опішнянський посуд.

Програмовий зміст: продовжувати збагачувати знання дітей про українське декоративно – ужиткове мистецтво, зокрема про Опішнянський розпис. Формувати поняття про основні види гончарного посуду з Опішні (куманець, миска, барило, глечик, бокла). Вчити дітей самостійно створювати візерунок, добирати кольори характерні для опішнянського керамічного посуду, вчити узгоджувати декоративне оздоблення з формою предмета; закріпити вміння малювати вільні мазки, обвідні, хвилясті, прямі лінії, крапки, дуги, квіти та інші елементи опішнянського розпису. Розвивати мовлення, пам'ять, уяву, естетичне сприйняття, чуття кольору, самостійність, творчу ініціативу, технічні навички у декоративному малюванні. Виховувати патріотичні почуття, повагу до праці народних умільців, інтерес до декоративного мистецтва, бажання самостійно створювати декоративні орнаменти.

Матеріал: площинні форми посуду, пензлі різних розмірів, піпетки, вушні палички, ємність з водою, серветки, зразки опішнянського розпису, Опішнянський посуд (куманці, миски, барило, глечики, бокла ...), слайди, музичний супровід.

Хід заняття.

Організаційний момент.

1. Спілкування.

Вихователь. Сьогодні ми продовжимо знайомство із старовинним і неймовірно цікавим видом декоративного мистецтва - гончарством. Ми довідаємось, як із шматка глини народжується посуд, відвідаємо наш міні – музей та спробуємо себе у ролі майстра.

Дуже давно люди помітили, що глина, яка випадково потрапляла до вогнища, ставала міцною. І зробив тоді перший гончар глечика, запік його у вогні, та й побачив, що приготовлена їжа довго залишалася теплою.

Умільці передавали набуті знання із покоління в покоління, створюючи незвичайний світ кераміки. (Кераміка – вироби із глини). Глина, вода, гончарний

круг та руки гончаря – ось і все, що потрібно для виникнення дива — чарівної кераміки.

Діти, я вас запрошуюю до нашого міні – музею опішнянського посуду. А вхідним квитком буде відповідь на питання.

- С. Опішне знаходиться в якій області України? (Полтавській області)
- Які предмети посуду вам знайомі? (відповіді дітей)
- Чим відрізняється орнамент від візерунка? (Орнамент – це декоративна прикраса, яка складається з елементів, що ритмічно повторюються. Візерунок – малюнок із різних ліній, кольорів).
- Які види орнаменту ви знаєте? (рослинний, геометричний, предметний...)

А хто господар музею ви дізнаєтесь, коли відгадаєте загадку:

Глина в кого жива?

Творить з нею хто дива?

В кого посуд ніби жар?

Ну, звичайно ж, це -...(гончар), (слайд)

Діти відгадують загадку і вихователь показує слайд із зображенням гончара.

Так, ми в гостях у гончара. А хто такий гончар? (відповіді дітей)

Так, гончар – це майстер, який виготовляє вироби із глини. Назвіть, будь ласка ці вироби (посуд, іграшки, скульптури із зображення людей, тварин, птахів, декоративні вазони, прикраси).

II. Пізнавальна діяльність.

Вихователь. Як же гончар працює? З чого починає свою роботу?

Щоб зробити якийсь виріб, треба було викопати глину, і неабияку, а найкращу. Вона зберігається кілька років. Глину ретельно перетирають, пересівають, щоб не було в ній жодного камінчика чи шматочків коріння, аж потім її розмішують. Опішнянська глина має сірий колір. При випалюванні стає жовтуватою, потім її розмальовують. Опішнянська кераміка проходить 40-денний цикл виготовлення. Після ліплення глина в природних умовах, без додаткових підігрівів і вентиляцій,

тиждень сохне. Потім цей виріб один раз випалюється. Тоді вироби глазурують або розмальовують, а потім ще раз випалюють».

- На чому гончар робить свої вироби? (на гончарному крузі). Вихователь показує відео, як розкручує майстер гончарний круг та робить свої вироби.

- Чим розмішували глину? (водою)

Гончарний круг

Гончар виготовляє глечик

Вихователь запрошує дітей сісти та послухати казочку про маленький шматочок глини. Розповідь супроводжується показом слайдів.

Народна гра «Ой, Васильку товаришу» - відтворення дій гончара дітьми.

Казка про маленький шматочок глини.

«Жив собі гончар. І був у нього надійний друг, який завжди йому допомагав у його справах – гончарний круг. Якось вранці взяв він маленький шматочок глини, поплескав його, подавив пальцями та й став м'яти руками. Легенько розкрутив гончарний круг, змочив середину його водою і коротким махом вліпив у центр круга шматочок глини. Постукав по ньому кулаком, потім погнав круг і потягнув глину вгору. Гончарний круг крутився все швидше і швидше, а на ньому вслід за руками майстра витягувався горщик. Круг вертівся, а гончар роздивлявся горщик – чи гарний він, чи рівний? Потім круг пішов все тихіше і, нарешті, зупинився. Отак з невеличкого шматочка глини вийшло ось таке горнятко.

Вихователь. Діти, як ви вважаєте, важка праця у гончара? Так, дійсно, нелегка це справа. Дуже багато потребує вона терпіння та вміння для того, щоб вийшов такий гарний посуд. Давайте роздивимось посуд у нашому міні – музеї.

Як, ви гадаєте, який посуд тут представлений ? (опішнянський).

Чому ви так думаєте? Обґрунтуйте свою відповідь(відповіді дітей)

Так, це славнозвісний опішнянський посуд, який вирізняється тонкостінністю, дво – трикольоровим розписом у вигляді кривулин, рисочок, крапочок, ліній, квіточок... Придивіться уважно до наших експонатів, як гармонійно поєднані форма виробу з орнаментом. На мисках орнамент розташовано по колу, мов віночок. Інколи зображення розміщують у центрі. А горщики та глечики орнамент прикрашає, мов декоративний поясик. Скільки праці, тепла і любові у цьому звичайному посуді.

- Діти, чи подобається вам такий посуд? А якщо відгадаєте **загадки**, то згадаєте його назву.

*** Біля тіла – вухо, голови не маю, молоко, сметану, квас добре зберігаю.(Глечик)

*** Майстер в руки мене взяв, на мені намалював, листок, квітку, перепілку,
Бо розписував ...(тарілку).

*** Як у піч мене несуть, в мене овочі кладуть, ще й водичку наливають,
У вогонь – і борщик мають! (Горщик)

*** В мені мак розтирають, галушки в мене кидають, річ потрібна і нехитра,
А зовуть мене...(макітра).

***А я чудо із чудес... Мене знає рід увесь.

Бо я хлопець - молодець, опішнянський ...(куманець)

Пригадайте, будь ласка, в якій українській народній казці герої користувалися глечиком та тарілкою? («Лисичка та Журавель»).

А хто нам розповість про цей посуд? (вихователь показує куманець).

Дитина розповідає, що куманець - це традиційний український святковий посуд для напоїв. Він схожий на великий бублик з носиком та ручкою.

Де ще ми можемо побачити такий посуд? Чи є такий посуд у вас вдома?

III. Перетворювальна діяльність.

Вихователь. Діти, а ви б хотіли навчитися створювати гарні візерунки на

посуді? Сподіваюся, що отриманих сьогодні знань вистачить, щоб відчути себе справжнім майстром опішнянського розпису. Тож давайте відкриємо свою майстерню народних умільців.

Ми будемо прикрашати орнаментом паперовий посуд. Будь ласка, подумайте, яким візерунком ви розмалюєте свій посуд. Згадаймо, які візерунки та кольори притаманні опішнянському розпису? З чого почнете роботу? Як треба тримати пензлик, щоб отримати лінії різної товщини? Чим будете малювати ягідки? Промалювати деякі візерунки в повітрі.

Давайте повторимо правила безпеки під час малювання:

- склянка з водою стоїть справа (по праву руку), (якщо дитина не шульга), щоб не розлити воду;
- не розмахувати пензликом під час роботи.

Пальчикова гімнастика:

На роботу старший встав - не лінувався.

Вказівний за ним піднявся -

Розбудив сусід його.

Той - свого, а той свого.

Встали вчасно всі брати - на роботу треба йти.

Під музичний супровід діти розмальовують посуд. В цей час вихователь здійснює індивідуальну роботу з дітьми.

Підсумок.

По закінченні діти виставляють свої роботи на дошку, розглядають їх, та обирають ту, яка привернула їхню увагу та найбільше сподобалась, яка найточніше передала колорит опішнянського розпису. Вихователь пропонує залишити роботи в міні – музеї, щоб ними милувались діти інших груп.

Вихователь. Діти, давайте згадаємо, що ми з вами робили на занятті?

Які види глиняного посуду традиційно створювали на Полтавщині?

Що нового ви дізнались? Чи сподобалось бути художниками та прикрашати посуд?

Діти, мені дуже сподобались ваші роботи, ви вклали в них всі свої вміння, талант і любов до українського народного мистецтва. Я сподіваюсь на те, що хтось із вас стане гончарем, або художником і своїми виробами буде прославляти нашу Батьківщину. Я хочу закінчити наше заняття словами української поетеси Ганни Никітіної:

«Той розпис Петриківський стоголосий

Бринить, бринить в сопілки на устах,

То білим смутком в душу заголосить,

То вогняним коханням пророста!

І ця краса – прекрасна, рукотворна,

Краса душі, України краса»

Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок)
комбінованого типу № 229 «Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

КОНСПЕКТ
заняття для дітей старшого дошкільного віку
«Куманець»

Підготувала: Г.В. Барішева
вихователь.

Запоріжжя - 2018 р

Тема: «Український національний посуд. Куманець».

Мета: поширити знання дітей про гончарне ремесло на Україні, різноманітність гончарних виробів та майстерність гончара. Закріпити знання дітей про український національний посуд: назва, характерні особливості кожного виду посуду. Вчити ліпити куманець: вдосконалювати вміння ліпити циліндр, кулю, сплющувати кулю і утворювати диск, вправляти у прийомах витягування, примазування. Розвивати дрібну моторику, окомір, увагу. Виховувати інтерес до українського національного мистецтва, повагу до людини - майстра.

Попередня робота: бесіди, розглядання гончарних виробів, ілюстрацій з українським національним посудом. Обладнання: експонати міні- музею - гончарні вироби, демонстраційний матеріал з зображенням українського національного посуду, зразок глини, відео «Гончарне ремесло», інтерактивна гра «Відгадай загадку», дощечки, глина, стеки, зразок зліпленого куманця.

Хід заняття.

1 частина – Спілкування.

-Діти, сьогодні я знову запрошую вас відвідати наш міні - музей. У нас сьогодні гості, давайте розкажемо їм про те, що є у нашому міні - музеї.

- Чи всі вироби можна назвати посудом?

- Чим вони схожі (зроблені із глини)

- Хто створив ці вироби?

-А, ви, бажаєте більше дізнатися про майстерність гончарів? (*вихователь пропонує присісти на стільчики*)

2 частина - Пізнавальна діяльність:

Вихователь пропонує розглянути глину.

- Яка вона?

- Що ще потрібно майстру для роботи? (вода, гончарний круг)

Перегляд відео «Гончарне ремесло»

- Цікаво, а які вироби може зробити гончар?(діти називають види посуду)

Вихователь пропонує пограти в інтерактивну гру «Відгадай загадку» (діти називають посуд, його призначення, характерні особливості).

- Діти, а що в нас на полиці міні- музею накрите рушничком? (Вихователь піднімає рушник і діти бачать куманець)

- Давайте спробуємо стати маленькими гончарами!

Діти сідають за столи.

- Гончарного круга у нас нема, але є дощечки та стеки за допомогою яких ми будемо ліпити куманець.

Діти розглядають посуд: визначають, що найбільша частина схожа на бублик, є підставка та горлечко, носик та ручка.

З частина - Перетворювальна діяльність.

Поетапне ліплення разом з вихователем.

Пояснення вихователя.

Діти, треба взяти шматок пластиліну, розділити його навпіл, на дві однакові частини з однієї частини ліпимо циліндр товстий і тонкий, щоб зробити бублик - тулово куманця, другу частину ділимо ще раз навпіл одну часточку взяли до рук, другу поклали окремо. Працюємо з часточкою, яка в руках, знову ділимо її на дві частини робимо з однієї частини кулю, зплющуємо її - це підставка - ніжка. З другої частки робимо кулю, а потім з двох сторін стискаємо трохи - це буде горлечко. Примазуємо пальчиком горлечко до бублика. Візьміть до рук останню частинку, нам треба зліпити ще дві частини куманця.

- Які саме? (носик, ручку), на яку геометричну форму схожі носик та ручка? Так на циліндр: носик - товстий та короткий циліндр, ручка - тонший та довший циліндр. Знову ділимо останню часточку на дві однакові частини, робимо потрібні циліндри, примазуємо їх до куманця. Пропоную прикрасити куманець білими та синіми цяточками. *Оформлення виставки робіт дітей.*

4 частина - Оцінно- контрольна діяльність:

- Що сподобалося на занятті?

- Чи хотів хтось із вас стати гончарем, коли виросте?

- Про що ви хотіли б розповісти вдома?

- Чия робота вам подобається найбільше?

Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок)
комбінованого типу № 229 «Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

**Конспект заняття – екскурсії в міні – музеї
«Екскурсія в міні – музей керамічних виробів»**

Підготувала: Іванченко Л.Г.
вихователь

Запоріжжя -2018

Програмовий зміст: продовжити знайомити дітей з українським народним ремеслом – гончарством, з його історичними витоками та сучасним використанням; формувати оцінні судження, навчати виявляти схожість і відмінність; розширювати знання про різноманітні види розписів. Розвивати мислення, пам'ять, уяву та творчість. Виховувати відчуття гордості за свою країну та за людей, які її прославляють- українських майстрів.

Матеріал та обладнання: керамічні вироби, ілюстрації із зображенням гончара та його діяльності, прислів'я про працю, загадки про керамічні вироби.

Хід заняття.

I. Спілкування.

Звучить весела музика.

Вихователь. Діти, давайте познайомимось. Я і мої помічники будемо екскурсоводами, бо сьогодні у нас приємна подія – відкриття міні – музею керамічних виробів. А чи були ви хоч раз у справжньому музеї?

Тож я запрошую вас до нашого музею, щоб послухати і побачити посуд, який виготовляли і виготовляють українські майстри. Погляньте, який гарний посуд!

Весь цей посуд виготовлений з глини. Це чудове природне багатство, яке в руках людини перетворюється на дивовижні вироби. Погляньте, яке розмаїття кольорів і форм у цьому посуді! Яку яскравість, веселість, приємне тло ці вироби дарують нашим очам!

I. Пізнавальна діяльність.

Вихователь. З давніх – давен українська земля славилася народними майстрами. В Україні вміли ткати, вирізати по дереву, вишивати, виготовляти кераміку.

Ця майстерність передавалася від батька до сина, від матері до доньки. Скільки тепла, любові та натхненної праці закладено в цей, на перший погляд, звичайний посуд. Глина, любі діти, в руках людини може «плакати й сміятися».

Найвідомішими центрами кераміки є с. Опішня Полтавської області, м. Васильків Київської області, а також с. Петриківка Дніпропетровської області та м. Косів Івано – франківської області. Тож почнемо нашу екскурсію.

1-й екскурсовод розповідає про
васильківську кераміку

2-й екскурсовод розповідає про
петриківську кераміку

3-й екскурсовод розповідає про
про косівську кераміку

4-й екскурсовод розповідає
про опішнянську кераміку

Вихователь загадує дітям загадку:

Глина в кого жива? Творить з нею хто дива?

В кого посуд ніби жар? Ну, звичайно ж, це -...(гончар)

Вихователь. Так, гончар – дуже давня і шанована професія. Раніше в кожному селі був свій гончар. У нього було спеціальне гончарне коло, на якому він замішував глину та втілював свій задум у життя, тобто виготовляв глиняний посуд. Глина для посуду добувається глибоко в землі, потім вона повинна вилежатись під відкритим небом. Її мочили дощі, студили морози, палило сонце, обдували вітри. А на весні глину перебирали, просіювали її та намочували водою.

Аж тільки потім майстер виготовляє посуд. Готовий виріб поливає водою і обпалює в печі. Після випікання посуд ставав міцним і дзвінким, а щоб посуд був привабливим, блискучим покривали глазур'ю. В народі кажуть: «Глина для гончара, як пісня для солов'я». Зверніть увагу на опішнянські вироби. Опішнянські майстри – великі фантазери. Вони створюють посуд у вигляді дивних тварин.

Зверніть увагу на фарби, якими розписані вироби Опішні. Назвіть кольори та відтінки. (відповіді дітей)

Так, в опішнянській кераміці основне забарвлення створюють зелений, коричневий та жовтий кольори, а характерний орнамент: листя, колосся, виноград, гілочки та ін. Декоративність цих виробів посилюється завдяки лінії, якою майстер обводить

елементи візерунка. Якщо розглянути повну палітру опішнянського розпису, побачити можна коричнево – червоні, зелені, сірі, блакитно – сірі кольори. Однакових візерунків немає, тому, що цей розпис виконують вільно, від руки, без начерків.

До вашої уваги **косівська кераміка**.

Що в ній приваблює наш зір?

Косівська кераміка викликає враження квітучого луку, залитого сонцем і вмитого дощем. Традиційно народні майстри прикрашали свої керамічні вироби квітковими орнаментами, зеленим хмелем, хвилястими лініями, «кривульками», кружечками. Відрізняють роботи косівських майстрів від інших світло – жовтим фоном виробів та використання жовтих, зелених і коричневих кольорів в оздобленні. Я в макітру руку опускаю та вам загадки загадаю. А відгадки ви знайдете в нашому музеї.

- * Біля тіла – вухо, голови не маю,
молоко, сметану, квас добре зберігаю. (Глечик)
- * В мені мак розтирають, галушки в мене кидають,
річ потрібна і нехитра, а зовуть мене...(Макітра).
- * Майстер в руки мене взяв, на мені намалював,
листок, квітку, перепілку, бо розписував ...(Тарілку).
- * А я чудо із чудес... Мене знає рід увесь.

Бо я хлопець - молодець, опішнянський ... (Куманець)

* Як у піч мене несуть, в мене овочі кладуть,

ще й водичку наливають, у вогонь – і борщик мають! (Горщик)

* У відро завжди пірнаю, коли воду набираю.

З мене радісно всі п'ють, ніжно ... (кухлик) зовуть.

Мовленнєва вправа: « Хто більше назве слів? »

Глечик який? (глиняний, блискучий, зручний, розписний, великий ...)

Макітра яка? Куманець який? Тарілка яка?

Що можна готувати в макітрі? (В ній тримають вареники, пиріжки. Вони довго залишаються м'якими та смачними. В макітрі можна замішувати тісто, готувати квас, вареники на стіл подавати).

Що можна приготувати в горщику? (борщ, кашу, картоплю). Горщик тим кращий, що у ньому цілий день страва гаряча. Борщ у горщику стоїть до вечора, і не скисає.

Послухайте, будь ласка, **вірш А. Качан « Горнятка – дівчатка »**,

який вам продекламує Даринка.

А. Качан « Горнятка – дівчатка »

- Звідки ви взялися горнятка – дівчатка?

- З гончарного круга зійшли ми з початку,

А потім нам пензель боки розписав

І жар у печі своїм духом обдав.

- А хто ж вас, горнятка із глини ліпив?

- Дівчатка – близнятка з сім'ї гончарів.

Діти, подивіться на оце чудо кераміки? Що це таке? (відповіді дітей)

Яке призначення має куманець? (в нього на свята наливали напої)

II. Перетворювальна діяльність.

Вихователь. Діти, ви дуже багато знаєте про глиняний посуд, а чи знаєте прислів'я про гончарство? (діти розповідають прислів'я)

1. Гончар без круга, як рослина без цвіту.
2. Гончара глина годує.
3. Горщики не святі ліплять.
4. Без труда нема плода.
5. Глина для гончара, як пісня для солов'я.

Молодці, діти. А зараз я пропоную вам пограти в гру «Склади розбитий посуд» (із частин скласти цілу картинку).

Гра «Відгадай» (дитина описує посуд, не називаючи його, а інші діти мають відгадати про який виріб йдеться мова).

Підсумок.

Вихователь. На цьому ми завершуємо нашу екскурсію по міні – музею керамічних виробів. Чи сподобалась вам наша екскурсія? Які вироби вам сподобались найбільше? Про що ви розповісте вдома? Чи є у вас бажання ще відвідати музей керамічних виробів?

Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок)
комбінованого типу № 229 «Дніпряночка»
Запорізької міської ради Запорізької області

Конспект

заняття для дітей старшого дошкільного віку

«Петриківська квітка».

(Пересувна виставка Запорізького обласного художнього музею)

Підготувала: Книрік Л.В.,
вихователь

Запоріжжя - 2018 р

Програмовий зміст: продовжувати формувати у дітей дошкільного віку уявлення про Петриківський розпис. Познакомити дітей з експонатами музею, правилами поведінки в музеї. Закріпити і розширити знання дітей про Петриківський розпис, відомих майстрів. Розвивати пізнавальні та творчі здібності, зв'язне мовлення, пам'ять, мислення, уяву, естетичний смак. Збагачувати та активізувати словниковий запас дітей. Виховувати любов до Батьківщини, бажання цікавитися культурною спадщиною Дніпропетровщини.

Обладнання та матеріали:

Експонати міні – музею «Петриківський розпис».

Дидактичні ігри.

Ілюстрації до казки «Петриківське диво».

Попередня робота: заняття з вихователями.

Хід заняття.

Організаційний момент. Вихователь запрошує дітей до зали, де розміщена пересувна виставка Запорізького обласного художнього музею.

Стіни в квітах, пічка квітне, де цвітіння це привітне?

Знають це старі й малі, в Петриківці, у селі.

Там бабусі так малюють, що художників дивують.

Став відомим на весь світ, той квітковий диво цвіт.

Такими поетичними словами дітей зустрічає старший науковий співробітник, мистецтвознавець Запорізького художнього музею Гончаренко Тамара Пилипівна.

Мистецтвознавець. Доброго дня, діти. Мені приємно вас вітати на виставці творів мистецтва петриківського розпису. Я познайомлю вас з експонатами нашого музею, розкажу казочку про петриківську квітку, та покажу фільм про село Петриківку.

Сподіваюсь, що вам сподобається, бо завдяки картинам петриківських майстрів, ви розкриєте для себе непідробну красу української природи, будете любити її та дбайливо ставитись до рідної землі.

Я знаю, що ви виховані малята, але давайте згадаємо правила поведінки під час відвідування виставки (*діти по черзі називають правила*).

Діти, а я вам нагадую, що мені можна задавати запитання, я із задоволенням дам відповіді на них.

Тамара Пилипівна розповідає дітям казку про «Петриківське диво», та демонструє ілюстрації до казки.

Прослухавши казку, діти відповідають на запитання.

- Де розташоване село Петриківка?
- Що зображено на хатах у селі?
- Яким посудом користуються люди в Петриківці та що на ньому намальовано?
- Як звали дівчину – майстриню та які диво – квіти вона малювала?
- Що зробив злий чаклун?
- Що Оксані порадила Матінка – земля?
- Чому петриківські майстри пишуть свої візерунки не тільки на білому, а й на чорному фоні?
- Чи сподобалась вам моя казочка?

А зараз я запрошую вас переглянути фільм про село Петриківка, а називається він

«Петриківка - дивний край, фарб чарівних дивограй»

1. Петриківський розпис - це народне декоративно-прикладне мистецтво. Історія виникнення розпису.
2. Мотиви петриківського розпису - це пишні та яскраві степові квіти і трави.
3. Кожен елемент неповторний і унікальний.
4. Петриківський розпис взяв свій початок з традиції розпису хати.
5. Вибілені стіни хаток-мазанок покривали символічним рослинним орнаментом. Окрему увагу приділяли печі котра була кормилицею родини.
6. Пензлики робили з хутра котика.

7. Зараз майстри малюють гуашевими фарбами. А колись фарби робили з відвару трав, квітів, овочів.
8. А ще малюють ось таким інструментом, який називається квачик, піпеткою, вушною паличкою, стеблинкою рогози, зубочисткою, пальчиком.
9. Також петриківським розписом прикрашають посуд, меблі ...
10. В музеї петриківського розпису збережено дуже багато предметів домашнього вжитку.
11. На виставках представлені картини петриківських майстрів.
12. Петриківський розпис «переносять» на сучасні речі.

Під час перегляду Тамара Пилипівна активізує дітей, ставлячи запитання по змісту фільму.

Мистецтвознавець. Діти, я вас запрошую помилуватися картинами петриківського розпису, доторкнутися до цих світлих джерел, відчути життєдайну силу щедрої краси рідної природи.

Діти розглядають картини та ведуть діалог з мистецтвознавцем, висловлюють свої враження від побаченого.

Після перегляду вихователь пропонує пограти в ігри.

Дидактична гра «Будь уважним». Серед різних видів розпису діти знаходять тільки петриківські.

Дидактична гра «Склади квітку». Діти підбирають картинки та складають петриківську квітку.

В Петриківці побували, диво – розпис розглядали,

Вчилися малювати квіти і раділи наче діти!

А на згадку про гостини – фотографії на стіни,

Щоб свій настрій передати, і про творчість нагадати, діти та вихователь дякують за змістовну подорож в прекрасний світ петриківського дивограю.

ОПИС ІНТЕРАКТИВНИХ ІГОР.

1. «Що зайве?» (петриківський розпис).

Мета: поповнювати знання дітей про розписи українського народного мистецтва. Вчити класифікувати твори мистецтва за видом розпису, вирізняти певний твір мистецтва за характерними особливостями. Розвивати мислення, увагу. Виховувати інтерес до українського народного мистецтва.

Правила гри: Діти розглядають твори мистецтва і називають, який з цих творів не є твором петриківського майстра, вихователь наводить курсор на цей твір - зайвий твір мистецтва зникає з екрану. Таким чином, діти впевнюються, що їх відповідь була правильна, або неправильна

2. «Обери подарунок»

Мета: продовжувати знайомити дітей з різноманіттям яворівської іграшки. Повторити знання про характерні особливості розпису яворівської іграшки: кольори, елементи візерунку. Виховувати інтерес до української народної іграшки.

Правила гри: Розглянути іграшки, визначити яким розписом вони прикрашені, з чого виготовлені, де саме їх виготовляють. Діти називають іграшку та визначають якій дитині вона має бути подарована, виходячи з віку та статті дитини.

3. «Склади орнамент» (опішнянський посуд)

Мета: закріпити знання дітей про особливості опішнянського розпису: характерне тло керамічних виробів, кольори та елементи візерунків. Вчити вирізняти елементи опішнянської кераміки серед інших. Виховувати естетичні почуття.

Правила гри. Діти по черзі називають елементи якого розпису зображені та роблять висновок: чи підходять вони саме до опішнянського посуду. Потім перевіряють свою відповідь: якщо малюнок з елементами розпису пересунувся на тло опішнянської тарілки значить - це елементи опішнянського розпису, якщо малюнок зник - це елементи іншого розпису. Бажано, щоб діти визначили якого саме виду розпису ці елементи, які зникли з екрану.

ПЕРЕЛІК
дидактичних ігор
щодо ознайомлення дошкільників з
декоративно – ужитковим мистецтвом
України

Опішнянська кераміка.

3. «Хто тарілочку обертає, той візерунок називає»
4. «Загадка – відгадка»
5. «Символи – знаки на посуді»
6. «Зробимо посуд для свого музею»
7. «Створи опішнянський візерунок»
8. «Ми гостей зустрічали, різний посуд виставляли»
9. «Знайди опішнянський візерунок та розмалюй його»
10. «Магазин опішнянського посуду»
11. «На гостини до гончара»
12. «Пазли. Склади посуд, що розбився»
13. «Запитання – відповідь»
14. «Казковий посуд Опішні»
15. «Навіщо потрібен предмет?»
16. «Назви дії»
17. «Ремесла України»
18. «Знайди ті вироби, про які я розкажу»

Косівська та Васильківська кераміка.

1. «Керамічний водограй»
2. «Геометричні фігури діти знають, на косівській кераміці їх відшукають»
3. «Косівські пташки»
4. «Васильківські візерунки сяють – всіх навкруг звеселяють»
5. «Чарівні візерунки для гостей»
6. «Косівський годинник»
7. «Косівські кахельки»
8. «Віртуальна подорож»
9. «Народні розписи»
10. «Іграшка народна, іграшка сучасна»
11. «Якого майстра робота?»
12. «Закінчи прислів'я»
13. «З чого зроблений посуд?»

Петриківський розпис.

1. «Загублений візерунок знайди і на інший предмет перенеси»
2. «На ярмарок вирушаємо – петриківський посуд придбаємо»
3. «Петриківське лото»
4. «Склади з частинок ціле»
5. «Позбирай ягідки та склади китичку калини»
6. «Розмалюймо для козака ложку»
7. «Який це розпис?»
8. «Впізнай за описом»
9. «Виклади петриківський візерунок»
10. «Знайди петриківську «цибулинку»
11. « Повтори за зразком»
12. «Придумай казку про петриківську квітку»
13. «Літературні та казкові герої – дітям добре знайомі»
14. «Подорож візерунків»
15. « Маленькі майстри»
16. «Прибери зайве»

Список художньої літератури.

Вірші: А. Качан «Горнятка – дівчатка»

Т. Коломієць «Гончарний круг»

К. Вишинської «Рецепт»

Вчимо називати героїв авторських творів та казок, які зображені на роботах

Петриківських майстрів : «Колобок» (Т.Г. Куліш), «Заєць та їжак», «Мудра дівчина», «Лисиця і глечик», «Лисичка та Журавель», «Дід та баба»,

«Івасик – Телесик», «Ведмідь в гостях у бабусі»

Українські народні казки: «Мудрий гончар», «Гончар Омелько», «Глек мідяків».

Казки та легенди про глину: «Як у дзвіночка з'явився язичок»,

«Цілюща глина – перші ліки на землі»

«Діло майстра величає» - **українські народні прислів'я та приказки**

О. Радущинська казка « Про коваля і гончара»

Т. Кара – Васильєва «Співуча глина»

Г. Самарська «Берегиня»

Т. Шевченко «Весна», «Садочки зацвіли», «Реве та стогне Дніпр широкий»,

«Тече вода з – під явора», «Сичі в гаю перекликались», «Хрущі над вишнями гудуть», «Зозулі на калині»

Прослуховування ліричних пісень: «А льон цвіте синьо – синьо...»,

«Мамина вишня в саду», «Мій журавель, у нього очі сині »

С. Руданський «Зозуля»

В. Сухомлинський «Заєць і горобина»,

Л. Українка «На зеленому горбочку», «Вишеньки черешеньки»

Т. Коломієць «Знаєте...

В. Малая «Глина і гончар»

В. Малая «Глиняний посуд»

Н. Гуменюк «Народне мистецтво»

І. Десятник «Творчість малюків»

І. Рубан – Оленіч «Україна кольорова»

Н. Вадис «Квіти»

М. Зінчук «Легенда про українську вишню»

А. Пікушу «Петриківський розпис»

С. Бурлаков «Краса не родиться з краси»

Історія селища Петриківка

Легенда виникнення петриківського розпису.

Г. Чубач «Зеленого світу- краса недаремна»

Н. Поклад «Петриківські диво – квіти»

З. Мензатюк оповідання «Квіти з Петриківки»

Вірш про Петриківських майстринь.

Р. Кудрів «Петриківський розпис»

А. Нікітіна «Той розпис Петриківський стоголосий»

«В Петриківці, у селі»

«Мій рідний знаменитий край»

Картотека періодичних видань.

№	Автор	Назва статті	Назва періодичного видання	Рік	№	Сторінка
1.	Євгенія Ржепішевська	Об'ємні фарби власноруч	«Джміль»	Зима 2014	№ 6 (74)	22-24
2.	Аліса Шрамко	Святковий вогник	«Джміль»	Зима 2014	№ 6 (74)	32
3.	Тетяна Зінкевич-Євстигнеєва	Добра магія об'ємних фарб	«Джміль»	Весна 2014	№ 2 (70)	10-12
4.	Тетяна Шматкова	Писанки-вишиванки	«Джміль»	Весна 2014	№ 2 (70)	20-22
5.	Олена Головенко	Дива айріс-фолдінгу	«Джміль»	Весна 2014	№ 2 (70)	26-28
6.	Людмила Шульга	Художники з грядки	«Джміль»	Осінь 2011	№ 3 (59)	7-10
7.	Вікторія Гузиніна	Осінь-господиня на бісерній картині	«Джміль»	Осінь 2011	№ 3 (59)	18-21
8.	Тетяна Гаркавенко	Осінні перетворення	«Джміль»	Осінь 2011	№ 3 (59)	24-26

	Наталя Пуресіна	овочів фруктів та				
9.	Юлія Кочових	Листочкові малюнки	«Джміль»	Осінь 2014	№ 5 (73)	8-10
10.	Маріанна Бойко	Дерево життя	«Джміль»	Осінь 2014	№ 5 (73)	19-20
11.	Леся Кульчинська	Топіарій з намистин	«Джміль»	Осінь 2014	№ 5 (73)	24-26
12.	Ганна Остапенко	Калина-символ України	«Джміль»	Осінь 2015	№ 5 (79)	2-3
13.	Ірина Завалова	Червона калина	«Джміль»	Осінь 2015	№ 5 (79)	15-18
14.	Наталя Янчевська Володимир Васильєв	Цікавинки із сірникової коробочки	«Джміль»	Осінь 2015	№ 5 (79)	25-27
15.	Наталя Нападій	Чарівна зимова ніч	«Джміль»	Зима 2015	№ 6 (80)	8-10
16.	Ірина Зубченко	Диво одним порухом	«Джміль»	Зима 2015	№ 6 (80)	26-27
17.	Ольга Терещенко	Осінь у крапочку	«Джміль»	Осінь 2010	№ 3 (55)	7-10
18.	Вікторія Коваль	Намистинки кольорові створять квіточки чудові	«Джміль»	Осінь 2010	№ 3 (55)	25-26
19.	Людмила Сірченко	Кераміка з села Опішне	«Джміль»	Осінь 2010	№ 3 (55)	26-28
20.	Лідія Прокопенко	Чарівниця Акватипія	«Джміль»	Зима 2005	№ 4 (36)	12-14
21.	Лідія Прокопенко	Святкові підсвічники	«Джміль»	Зима 2005	№ 4 (36)	28
22.	Ірина Терещенко	Паперові собачки	«Джміль»	Зима 2005	№ 4 (36)	29
23.	Катерина Окремова	Великодній моріжок	«Джміль»	Весна 2015	№ 2 (76)	18-19
24.	Наталка Гончаренко	Лоза гнеться,кошик плететься	«Джміль»	Весна 2015	№ 2 (76)	22-24
25.	Ольга Терещенко	Секрети фактурного малювання	«Джміль»	Літо 2010	№ 2 (54)	7-10
26.	Марина Михайловіна	Чарівний світ квілінгу	«Джміль»	Літо 2010	№ 2 (54)	26-28
27.	Юлія Мазур	Вишивані фантазії за	«Джміль»	Літо 2010	№ 2 (54)	33

		картинами Ганни Собачко				
28.	Неоніла Біличенко	Глиняне диво. Гончарне мистецтво В'ячеслава Рисцова	«Джміль»	Осінь 2007	№ 3 (43)	24-26
29.	Наталя Щербина	Секрети старого гончаря	«Джміль»	Осінь 2007	№ 3 (43)	28
30.	Діна Алтухова	Пластилінова зима	«Джміль»	Зима 2010	№ 4 (56)	9-10
31.	Ольга Терещенко	Витинанки до зимових свят	«Джміль»	Зима 2010	№ 4 (56)	18-21
32.	Людмила Сірченко	Глиняні іграшки під ялинку	«Джміль»	Зима 2010	№ 4 (56)	28-30
33.	Людмила Шульга	Зимова казка від Зубної Щіточки	«Джміль»	Зима 2011	№ 4 (60)	10-13
34.	Світлана Таранущенко	Ялинкові прикраси з паперу	«Джміль»	Зима 2011	№ 4 (60)	24-26
35.	Людмила Шульга	Як крупы з магазину потрапили на картину	«Джміль»	Зима 2012	№ 4 (64)	10-12
36.	Ганна Остапенко	Таємниця народження блискучої кульки	«Джміль»	Зима 2012	№ 4 (64)	26-28
37.	Юлія Ремпель	Снігопад у долонях	«Джміль»	Зима 2012	№ 4 (64)	33
38.	Людмила Шульга	Малювання крапками або Секрети пуантилізму	«Джміль»	Осінь 2008	№ 3 (47)	12-14
39.	Людмила Сірченко	Петриківська художниця Тетяна Пата	«Джміль»	Осінь 2008	№ 3 (47)	24-26
40.	Ольга Терещенко	Великодні витинанки	«Джміль»	Весна 2010	№ 1 (53)	8-10
41.	Євгенія Ржепишевська	Вовняні дива	«Джміль»	Весна 2010	№ 1 (53)	32

42.	Ірина Грищук	Об'ємні картини весняної днини	«Джміль»	Весна 2012	№ 1 (61)	20-22
43.	Вікторія Гузиніна	Бісерні фантазії до Великодня	«Джміль»	Весна 2012	№ 1 (61)	24-26
44.	Людмила Сірченко	Косівські куманці	«Джміль»	Весна 2008	№ 1 (45)	24-26
45.	Інна Будянська	Пластилінова мозаїка	«Джміль»	Весна 2008	№ 1 (45)	28-30

Майстер - клас для батьків «Розмалюймо писанку разом»

Для писання писанки потрібно приготувати: ціле чисте яйце (можна гусяче, качине) яйце без тріщин, протерти оцтом для знежирення; писачок - інструмент для нанесення воску, що складається з дерев'яного держачка та металевої лієчки. Найкраще його купити готовим у майстерні на ярмарках та майстер - класах з писанкарства, але можна змайструвати і самому; фарби. Можна використовувати природні барвники - навар цибулиння (жовтий, коричневий), настоянка звіробою (червоний), але зараз у продажу є багато фарбників для писанок, найкращі - це анілінові фарбники для вовни. Фарби розводять згідно з інструкцією у півлітрових баночках, заповнюючи банку наполовину. До кожної фарби треба додати столову ложку оцту; свічка, шматок воску, ганчірки. Виберіть візерунок писанки, який ви хочете написати. Для першого разу бажано, щоб він не був геометричним, бо рівний поділ яйця на сфери не усім зразу вдається. Малюнок можна спочатку нанести простим олівцем, але справні писанкарі ніколи цього не роблять. Важливо зрозуміти принцип писання воском. Всі лінії, що ви нанесете на біле яйце, у готовій писанці будуть білими. Потім ми покладемо це яйце у бавовну, наприклад, з жовтою фарбою (послідовність фарб повинна бути від найсвітлішої - жовтої до найтемнішої - чорної), діставши яйце з фарби, ви воском робите лінії або зафарбовуєте всі місця які хочете залишити жовтими. Далі кладете яйце у наступну фарбу і знову повторюєте весь процес до найтемнішого кольору. Отже, ви вибрали візерунок, визначились з кольоровою гамою і послідовністю кольорів. Тепер беріть до рук писанку. Покладіть у лієчку писачка шматочок воску і нагрійте його над полум'ям свічки, допоки віск не почне капати, спробуйте провести кілька ліній на папері. Віск повинен рівномірно витікати, якщо крапає і ллється - віск трохи перегрівся, зачекайте декілька секунд. Якщо вдалися спроби - починайте писати по яйцю. Написання писанки - це магічне дійство. Нехай вам ніхто не заважає, зосередьтеся на роботі і думайте лише про хороше. Коли закінчите писанку - покладіть її в духовку на ганчірці (адже буде стікати віск) на 10-15 хвилин при температурі 80 - 100 градусів С. Так яйце трохи пропечеться і буде краще зберігатись.